

Број/Број: 01,02,03,03/11-05-1-167/11
Сарајево/Sarajevo, 21. 07. 2011.

КОЛЕГИЈУМУ ПРЕДСТАВНИЧКОГ ДОМА ПСБ_{иХ}
КОЛЕГИЈУМУ ДОМА НАРОДА ПСБ_{иХ}
КОМИСИЈИ ЗА СПОЉНУ И ТРГОВИНСКУ ПОЛИТИКУ, ЦАРИНЕ, САОБРАЋАЈ И
КОМУНИКАЦИЈЕ ДОМА НАРОДА
КОМИСИЈИ ЗА САОБРАЋАЈ И КОМУНИКАЦИЈЕ ПРЕДСТАВНИЧКОГ ДОМА
КОМИСИЈИ ЗА СПОЉНЕ ПОСЛОВЕ ПРЕДСТАВНИЧКОГ ДОМА
КОЛЕГИЈУМУ СЕКРЕТАРИЈАТА ПСБ_{иХ}

ИЗВЈЕШТАЈ
са семинара “Транспорт и инфраструктура у регионалном контексту”,
Брисел, 12. и 13. јул 2011. године

У организацији Европског парламента, у Бриселу је 12. и 13 јула 2011. године одржан семинар о теми: “Транспорт и инфраструктура у регионалном контексту”. Семинару су присуствовали представници парламента земаља западног Балкана, чланови Европског парламента, високи званичници Европске комисије те представник Савјета за регионалну сарадњу (Regional Cooperation Council - RCC). У име делегације ПСБ_{иХ} семинару су присуствовали **г. Огњен Тадић**, предсједавајући Дома народа, и **г. Хасан Бећировић**, члан Комисије за спољну и трговинску политику, царине, саобраћај и комуникације Дома народа, делегат у Дому народа и предсједавајући Комисије за спољну и трговинску политику, царине, саобраћај и комуникације Дома народа, гђа Севда Ваљевчић, стручни сарадник за сарадњу са међународним организацијама, и гђица Марина Мијачевић, стручни сарадник за билатералу и протокол. Главна дебата водила се о јачању регионалне и територијалне инфраструктурне транзиционе мреже између земаља западног Балкана.

Уторак, 12. јул 2011. године

Након поздравног обраћања и изражене добродошлице, **г. Виктор Бостинари**, члан Одбора за регионални развој Европског парламента и потпредсједник Делегације за везу са Албанијом, Босном и Херцеговином, Србијом, Црном Гором и Косовом, нагласио је значај семинара. Истакао је да развој транспорта и инфраструктуре

доприноси самом процесу приступања односно интеграцији земаља западног Балкана у ЕУ, а што утиче на стабилност у читавом региону. У презентацији о транспортним и инфраструктурним аспектима стратегије ЕУ за Дунавски регион истакао је четири основна приоритета: 1. повезивање земаља око Дунава као највеће ријеке, односно повезивање региона, 2. заштита животне средине, о чему постоје велике разлике од земље до земље те је неопходно релевантне законе као и друге прописе заједно разматрати на регионалном нивоу, 3. остваривање просперитета у читавом региону и 4. јачање читавог региона, што подразумијева превазилажење великих разлика између земаља, поготово када су у питању висина плата, животни стандард, образовање итд. Иако се ради о комплексном пројекту, Европски парламент подржава пројекат Дунавске стратегије који је усвојила и Европска комисија. Технички је могуће спојити и ујединити земље западног Балкана, али политички ће то бити мало теже учинити, нагласио је г. Бостинари. Рекао је да вјерује у остварење циљева и приоритета само уз снажну сарадњу држава региона и доприноса сваке државе појединачно. С тим у вези неопходно је континуирано преговарање у националним парламентима, изналажење заједничких рјешења и заједничко сарађивање са свим релевантним земљама. Истакао је да су у процесу превазилажења постојећих проблема од кључног значаја парламенти и парламентарне комисије, као и парламентарне расправе и семинари. Као “зелено свјетло” осталим земљама у региону, наводи примјер одлуке о завршетку преговора са Републиком Хрватском. Пројекат Дунавска стратегија пресудна је не само за стабилност региона већ и цијеле Европе, а у потпуности може бити реализована тек након придруживања свих повезаних држава ЕУ.

У наставку семинара г. **Ален Барон**, шеф Одјела за међународни транспорт и проширење Европске комисије, презентовао је везу ЕУ са земљама западног Балкана у транспортном сектору. Говорио је о политичкој димензији (споразум о саобраћају), оперативном оквиру (активностима Европске комисије на Западном Балкану) и финансијским оквирима (доступним фондовима). Као основне циљеве споразума о транспорту истакао је: оснивање јединственог тржишта, ефикасност транспорта, одрживу употребу енергетски ефикасног начина транспорта и стварање регулаторних оквира усклађених са *acquisom*. Споразум би такође осигурао додатне слободе земљама западног Балкана у погледу њиховог присуства на тржишту ЕУ. Међутим, споразум о саобраћају могао би ступити на снагу тек након успостављања неопходних регулаторних оквира. Истакао је да споразум о сједишту секретаријата транспортне заједнице још није постигнут, те да то представља додатни проблем. Сматра да се у транспортном сектору политички проблеми морају рјешавати на политичком нивоу, док за техничке проблеме нема потребе за политичким дјеловањем. Г. Барон је објаснио да Европска комисија и државе чланице Европске уније уско сарађују на унапређењу сарадње земаља западног Балкана, али да у томе могу успјети само уз чврсто залагање и сарадњу релевантних држава. У погледу изградње блиске и повјерљиве сарадње, неопходно је да дотичне државе размишљају регионално и европски. Као добар примјер сарадње на регионалном нивоу навео је заједничко дјеловање жељезничких компанија из Хрватске, Србије и Словеније - Карго 10. За земље западног Балкана веома је важно да размотре дугорочне приоритете за наредних

20, 30 или 40 година (путеви или жељезнице) и да сходно томе развијају транспортну и инфраструктурну политику. Нагласио је неопходност рјешавања проблема граничних прелаза прије представљања великих и скувих инфраструктурних пројеката. Солуцију која помаже изградњи повјерења и подјели информација види у успостављању заједничких граничних прелаза.

Гђица Амна Рецепагић, стручњак за инфраструктуру у Одјелу за енергију и инфраструктуру Савјета за регионалну сарадњу, објаснила је улогу, приоритете и начин јачања регионалне сарадње у транспортном сектору у складу са новом стратегијом Савјета за регионалну сарадњу. Појаснила је два основна приоритетна поља дјеловања РСС-а, и то: ваздушни транспорт и безбједност у друмском саобраћају, гдје РСС настоји да пружи најбољу платформу која ће обезбиједити подршку заједничком развоју инфраструктуре и спровођењу релевантних директива ЕУ. Вјерује да реформа и реконструкција жељезничке пруге у југоисточној Европи може убрзати процес интеграције земаља западног Балкана у ЕУ и повећати економски и социјални развој на путу ка генералној модернизацији региона. Потцртала је настојање РСС-а за заједничку сарадњу свих учесника, укључујући чланове Савјета за регионалну сарадњу институције ЕУ и међународне партнере. Међутим, за реализацију дугорочних инфраструктурних пројеката неопходни су јака политичка посвећеност, политичка воља, те одлучност свих учесника.

Г. Бостинари навео је да се технички проблеми пуно лакше рјешавају од политичких те је закључио дебату првог дана семинара, истичући још једном значај изградње партнерства између министарстава, парламента и релевантних одбора земаља западног Балкана међусобно као и са институцијама ЕУ, те значај превазилажења проблема недостатка политичке воље.

Сриједа, 13. јул 2011. године

Другог дана семинару су предједавале **гђа Тања Фајон**, чланица Одбора за грађанске слободе, правду и унутрашње послове, и **гђа Зита Гурмаи**, потпредседница Одбора за уставне односе Европског парламента.

Презентација **г. Жан-Ерика Пакеа**, извршног директора Трансевропске транспортне мреже и “интелигентног транспорта”, односила се на Трансевропску транспортну мрежу и могућност укључења земаља западног Балкана. ТЕН-Т је мултимодални пројекат, односно основна европска мрежа која укључује све врсте превоза и кренула би од истока према западу. Земље региона су ту веома важне, а читав пројекат се реализује на европском нивоу. Сам пројекат је надлежност држава чланица ЕУ, које финансирају тај пројекат, и стога је њихова одговорност највећа. Циљ самог пројекта је остваривање јединственог тржишта односно јединственог саобраћајног тржишта. Г. Паке је почео презентацију наглашавањем строгог оквира Европске комисије за сарадњу са земљама западног Балкана у транспортном и инфраструктурном сектору. Истакао је да ће смјернице ТЕН-Т-а бити представљене на јесен 2011. Новине у овим

смјерницама су: 1. нова планирања која ће бити корисна за све државе у којима имамо основну европску мрежу као мултимодални пројекат и која би укључивала све врсте превоза, с тим што би кренула од истока ка западу и обухватала би већ постојећу структуру; 2. нови инструменти спровођења, при чему ће постојати обавезне мјере које ће државе морати примјењивати, 3. успјешнија структура финансирања, што подразумијева суфинансирање од ЕУ уз допуну финансирања од релевантних земаља. Основа политика ТЕН-Т-а је реализација националних политика. Представио је план који подразумијева да се до 2030. године направи коридор мултимодалне основне транспортне мреже. Земље чланице позване су да изграде нову инфраструктуру тамо гдје је то потребно. У погледу финансирања доступно је неколико начина: јавно финансирање ЕУ, регионални кохезиони фондови, приватно финансирање и приходи од пројекта. Основна транспортна мрежа тренутно не може укључити Западни Балкан због тога што су постављене извјесне обавезе које Европска комисија не може наметати трећим државама. Када Западни Балкан развије своју инфраструктуру, она се може укључити односно спојити са постојећом структуром ЕУ. ТЕН-Т има значајну међународну димензију. Нагласио је да ће инфраструктура земаља западног Балкана бити индикативно укључена у ТЕН-Т смјернице те да је Коридор 10 дио те мапе.

Презентација **г. Михаела Крамера**, члана Одбора за транспорт и туризам, односила се на начине ефикасног коришћења транспорта и алтернативне начине транспорта у борби против климатских промјена. Представио је стазу "гвоздене завјесе" (7000 км бициклическе стазе путем бивше стазе која је дијелила Европу), те истакао предност бициклическе инфраструктуре која не тражи велика улагања, а од које је корист огромна. Говорећи о Западном Балкану, истакао је да земље у региону не треба да чекају на процес проширења већ да саме покрену реформу инфраструктуре. Дебата је била усмјерена и на реалне потребе становника земаља западног Балкана са јаким нагласком учесника за потребом изградње путева односно повезивањем удаљених села. Закључио је да се менталитет људи мора мијењати у правцу подстицања на чешће коришћење жељезница, бицикала и морских веза као ефикаснијих средстава и са мање негативних утицаја на животну средину. Г. Крамер је завршио своју дебату истичући потребу људи за превладавањем предрасуда не само у унутрашњој инфраструктури него и у прекограничним везама. Рекао је да вјерује у могућност промјене менталитета као и мобилности људи у Европи.

На семинару се, такође, расправљало и о евалуацији постојећих инфраструктурних мрежа између земаља западног Балкана и Европске уније, а у оквиру ове дебате свака држава учесница имала је кратку презентацију. Излажући своје презентације, представници парламената држава западног Балкана сагласили су се да су основни и најважнији циљеви развоја инфраструктуре и транспорта креирање институционалног и легислативног оквира. Изнесени су ставови да, осим путне мреже, и жељезничке мреже треба да буду унапријеђене, што би уз континуирани дијалог између ЕУ и земаља Балкана у наредном периоду помогло развоју инфраструктуре као и цјелокупног региона.

У име Парламентарне скупштине БиХ, **г. Бећировић** се у презентацији осврнуо на специфичну унутрашњу структуру Босне и Херцеговине која, између осталог, утиче и на област инфраструктуре и транспорта у држави. Поред свих тешкоћа указао је на успјех у стварању институционалног и законодавног оквира на нивоу државе БиХ. Нагласио је да је БиХ добро повезана са својим сусједима, али нажалост лошим путевима. Делегација Парламентарне скупштине БиХ упознала је учеснике семинара са стањем у Босни и Херцеговини и оцијенила да је на овом пољу, упркос свим специфичностима, потребно пронаћи средства и снажно кренути у модернизацију саобраћајне инфраструктуре. У области инфраструктурне и транспортне мреже истакнути су основни приоритети наше државе, међу којима су организација и континуирани дијалог са ЕУ о транспортној политици, реализација регионалног споразума, завршетак Коридора 5ц, изградња мрежа унутрашњих аутопутева, жељезница те ријека Сава, односно лучка инфраструктура.

Ради међусобног бољег разумијевања проблема и изазова, представници осталих држава учесница семинара такође су презентовали стање у области инфраструктуре и транспорта, те упознали Европски парламент и Европску комисију са приоритетима у овој области:

1. *Албанија* (развој и побољшање путева у вези са Коридором 8, побољшање постојећег сектора жељезница, комплетирање веза са сусједним државама, безбједност саобраћаја, унапређење законодавства),
2. *Црна Гора*: (завршетак аутопута за спајање на Коридор 5, бољи аутопутеви, реконструкција жељезнице Београд-Бар скупа са Србијом те боља сарадња са Европском банком за обнову и развој),
3. *Косово*: (слобода кретања, пројекти за унапређење веза са Албанијом и Србијом, унапређење жељезничког саобраћаја),
4. *Бивша Југословенска Република Македонија*: (завршетак Коридора 10, финализација система аутопутева, реконструкција жељезница, унапређење путне мреже у Коридору 8, изградња унутрашњих грана - Коридор 10д, како би се централни дио повезао са југом према Грчкој) и
5. *Србија*: (изградња сталног жељезничког моста, веза Коридора 10 и Коридора 8, аутопутеви те веза са Дунавским регионом и пројекат Карго 10, локални путеви и веза са Црном Гором, Мађарском и Јадранским морем).

По завршетку семинара гђа **Зита Гурмаи** оцијенила је да је он био изузетно и вишеструко користан, те да је у потпуности испунио свој циљ: упознавање и размјена искустава о стању у области инфраструктуре и транспорта, процјена постојеће инфраструктурне и транспортне мреже унутар земаља западног Балкана, те између њих и Европске уније. Нагласила је да све земље у региону имају проблеме у области транспорта и инфраструктуре, који се, како је рекла, могу рјешавати само заједничким дјеловањем. Изразила је наду да ће Европски парламент и даље подржавати напоре земаља у региону за остварење напретка и јачање међусобне сарадње, те је захвалила на иницирању одржавања и реализацији семинара, који ће се, како је рекла, наставити

и у будућности. Истакла је потребу за заједничким усаглашавањем транспортне и инфраструктурне политике земаља западног Балкана, а с циљем јачања међусобних веза, као и потребу Европског парламента за повратним информацијама из региона а с циљем даљег дјеловања.

Извјештај припремила
Севда Ваљевчић

Стручни сарадник за сарадњу
са међународним организацијама